



СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень (включаючи модуль «Academic Writing»)»

Кількість кредитів ЄКТС	4,5 кредитів ЄКТС
Період викладання	1 семестр
Рівень вищої освіти	Третій
Спеціальність	052 «Політологія»
Освітня програма	
Викладач(і)	Нагорняк Тетяна Леонтіївна, д-р політ. наук, професор
Профайл викладача(ів)	Google Scholar : Tetyana Nagornyak / https://cutt.ly/whmLJyb ORCID : http://orcid.org/0000-0002-6416-5774 Web of Science Researcher ID : https://publons.com/researcher/3887136/tetyana-nagornyak/
Доступ до матеріалів курсу	https://classroom.google.com/
Контактна інформація	t.nagornyak@donnu.edu.ua

Анотація:

Дисципліна є основою для формування у здобувачів освітньо-наукового рівня низки загальних та спеціальних професійних компетентностей у сфері наукових досліджень зі спеціальності «Політологія», що передбачає обов'язкове розуміння принципів академічної доброчесності та побудові на цій основі власних наукових досліджень, глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в сфері політології. Здобувачі отримають знання алгоритмів продукування нових ідей та проведення власного наукового дослідження, результати якого можуть мати наукову новизну, теоретичне та практичне значення для сучасних політичних процесів.

Метою вивчення навчальної дисципліни – познайомити аспірантів з основними організаційними напрямками наукової діяльності політолога-дослідника й сформувати базові міждисциплінарні компетентності науковця.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач набуде:

- вміння використовувати та інтерпретувати результати сучасних методів дослідження, здійснювати експериментальні та інструментальні дослідження самостійно та в складі науково-дослідних груп з використанням міждисциплінарних теоретико-методологічних підходів;



- навичок інформаційного пошуку з обраної наукової теми дослідження у вітчизняних та закордонних джерелах, наукометричних базах;

- глибинних знань з підготовки та презентації власних наукових досліджень з обов'язковим дотриманням академічної доброчесності.

Навчальна дисципліна формує міждисциплінарні взаємозв'язки із іншими дисциплінами, такими як: Методологія політичної науки, Моделювання та прикладний аналіз сучасних соціально-політичних процесів, Сучасна зарубіжна та вітчизняна політична наука та ін.

За результатами вивчення дисципліни слід очікувати такі:

Загальні компетентності (ЗК):

- Здатність вільно, гнучко і ефективно використовувати державну та іноземну мови як усно, так і письмово в процесі досліджень та комунікації у різних регістрах спілкування (професійному, офіційному, неофіційному, нейтральному) (ЗК-2).
- Здатність самостійного проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК-3).
- Здатність здійснювати критичний аналіз знання та генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-5).
- Вміння виявляти, формалізувати та розв'язувати комплексні проблеми (ЗК-6).
- Здатність працювати в професійній сфері в міжнародному контексті (ЗК-8).
- Здатність розробляти та управляти проектами (ЗК-9).

Фахові компетентності (СК):

- Поглиблене знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології та вміння впевненого використання категорійно-понятійного та аналітично-дослідницького апарату сучасної світової політичної науки (СК-1).
- Здатність самостійно конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні інноваційні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу. (СК-5)

Програмні результати навчання (ПРН):

- Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема самостійного пошуку та аналізу наукової інформації, застосування сучасних інформаційних технологій, формалізації та розв'язання наукових проблем,



самостійної розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті (ПРН-1).

- Знати на поглибленому рівні нормативну та позитивну політичну теорію, політичний аналіз, порівняльну та прикладну політологію та впевнено використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної світової політичної науки (ПРН-4).
- Самостійно конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні інноваційні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу (ПРН-8).

PhD Методологія наукових досліджень



Організація навчання та оцінювання (календарно-тематичний план):

Що [вивчатимемо]	Як вчимося	Що набуваємо	Що [само]контролюємо	Терміни	Бали
Змістовний модуль 1.					
ПОЛІТИЧНА НАУКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.					
Topic 1. Academic Integrity vs Academic Dishonesty	2 лекції + 1 практика + ознайомлення з внутрішніми документами	аналіз моделей неакадемічної поведінки учасників освітнього процесу	заповнення анкети «Letter to my lecturers»	1-2 тиждень	50 балів
Тема 2. Академічне (фундаментальне) політологічне дослідження: різновиди та специфіка.	1 лекція + 1 практика + ознайомлення з теоретичним матеріалом	розуміння ролі наукових фактів у наукових дослідженнях, стадії розвитку наукової гіпотези, її висунення й обґрунтування, а також структури наукового дослідження.	формулювання теми, мети, об'єкта та предмета власного наукового дослідження, розробка плану дослідження.	3 тиждень	50 балів
Тема 3. Становлення політичної науки та основних наукових шкіл.	2 лекції	розуміння історичних етапів становлення політичної науки, вміння співвідносити теоретиків з науковими школами.	побудування хронологічної таблиці основних етапів розвитку світової політичної думки, включаючи представників, проблематику та основні концепції.	4 тиждень	50 балів
Тема 4. Методологічний інструментарій та методологічна поліваріантність у політологічних дослідженнях.	1 лекція + 1 практика	вміння використовувати різні методи для дослідження, оцінки політичних процесів та явищ; вміння формулювати висновки дослідження	написання та оформлення наукової статті за обраною тематикою.	5 тиждень	50 балів
Тема 5. Наукова діяльність політолога: статусно-рольові функції та правове регулювання.	1 лекція + 1 практика	розуміння професії політолога у світовому контексті, знання правових аспектів регулювання	написання та оформлення CV у форматі Europass.	6 тиждень	50 балів

Донецький національний університет імені Василя Стуса



		досліджень і діяльності.			
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукової діяльності політолога.	1 лекція + 1 практика+ вивчення інструкцій та метод. рекомендацій	розуміння принципів збору та обробки інформації	пошук дотичних до теми дослідження публікацій у наукометричних базах «Scopus», «WoS»; присвоєння індексу УДК власному науковому дослідженню	7 тиждень	50 балів
Змістовний модуль 2.					
РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІТОЛОГА ТА ФОРМИ ЇХ ОПРИЛЮДНЕННЯ.					
Тема 7. Проведення експериментальних досліджень та обробка результатів.	1 лекція + 1 практика	знання видів експериментальних досліджень, вміння проводити експериментальні дослідження та інтерпретувати й інтегрувати результати експерименту.	обрання та проведення експериментального дослідження в контексті обраної наукової тематики, обробка результатів дослідження з побудовою висновків.	8 тиждень	20 балів
Тема 8. Прикладний аспект наукової діяльності політолога та її монетизація.	1 лекція + 1 практика	розуміння можливостей та шляхів використання власних наукових здобутків	створення та заповнення професійних акаунтів ORCID, Google-scholar, Web of Science Researches та ін.	9 тиждень	20 балів
Тема 9. Недержавні центри політичної аналітики в світі та в Україні.	1 лекція + 1 практика	розуміння особливостей діяльності недержавних центрів політичної аналітики: досвід України та світу	підготовка аналітичного матеріалу на обрану тематику для уявного замовника	10 тиждень	20 балів
Тема 10. Моделювання соціально-політичних процесів. Методи й методики прогнозування соціально-політичних процесів.	1 лекція + 1 практика	розуміння можливостей прикладного моделювання, вміння застосовувати методики прогнозування в наукових дослідженнях.	побудова моделі життєвого циклу обраного суспільно-політичного процесу або явища	11 тиждень	20 балів

Донецький національний університет імені Василя Стуса



Тема 11. Стратегічна аналітика. Сценаріотехніка. Політичне планування. Процес прийняття політичних рішень. Політичні ризики.	1 лекція + 1 практика	розуміння стратегічного політичного аналізу, вміння будувати сценарні моделі.	практикум	12 тиждень	20 балів
Тема 12. Оформлення та оприлюднення результатів наукової діяльності політолога.	2 лекції + 1 практика + ознайомлення з внутрішніми документами	знання організаційних аспектів наукової діяльності та процедури захисту.	виступ на методичному семінарі кафедри з метою презентації проміжних результатів дослідження	13-14 тиждень	20 балів
ЗАХИСТ ПІДСУМКОВОЇ РОБОТИ АБО ІСПИТ					



Система оцінювання знань та алгоритм реалізації форм контролю:

Оцінювання знань здійснюється у відповідності до «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі та докторантурі Донецького національного університету імені Василя Стуса».

Критерії оцінювання розробляються під кожне окреме завдання і містяться у силабусі дисципліни та в Google classroom. Максимальний бал за кожне завдання першого модулю – 50 балів, другого модулю – 20 балів; підсумкова робота або іспит (на вибір здобувача) – 30 балів. Середній бал усіх форм поточного контролю дає можливість здобувачу отримати 50 балів за 1-й і 20 балів за 2-й модуль. Сума балів двох модулів становить результат, що може бути підсумковим рейтинговим балом.

Іспит не є обов'язковою формою підсумкового контролю і може складати не більше 30 балів для здобувачів, які не набрали 60 балів протягом семестру чи бажають підвищити поточний рейтинг успішності за дисципліною.

Критерії оцінювання:

Повне виконання завдання по темі означає виконання усіх завдань, що містяться у календарно-тематичному плані, з аргументацією висловлюваних тез та/або з відповідними посиланнями.

Виконання не усіх завдань з теми зменшує оцінку за тему пропорційно до їх кількості з округленням на користь здобувача.

Виконання завдання з порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку за тему на 2 бали за кожен повний тиждень затримки.

Оцінка за тему не зараховується у випадку порушення здобувачем норм академічної доброчесності (в тому числі несамотійного виконання завдань, відсутності посилань на джерела інформації, різні види плагіату, вміщення недостовірної інформації, недотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права).

Загальні критерії оцінювання:

50 – 40 балів	Робота виконана без помилок, з дотриманням вимог і принципів академічної доброчесності; відповідь здобувача аргументована, здобувач демонструє високу ступінь розуміння теми та застосовує аналітичне мислення.
39 – 30 балів	Робота виконана з незначними помилками, але з дотриманням вимог і принципів академічної доброчесності; деякі вимоги до виконання були порушені; здобувач демонструє розуміння теоретичного заздалегідь підготовленого матеріалу.
29 – 20 балів	Робота виконана з помилками, вимоги до виконання були порушені; здобувач демонструє поверхнєве розуміння теми, проте



	принципи академічної доброчесності дотримані.
19 – 10 балів	Робота містить численні помилки, здобувач порушив багато вимог до виконання; здобувач демонструє знання лише в тому матеріалі, який він описує в завданні.
9 – 0 балів	Робота виконана на низькому рівні (або не виконана взагалі), здобувач не дотримався жодної вимоги до виконання; не демонструє розуміння теми.

Система оцінювання результатів навчальних досягнень :

За 100- бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Орієнтовні питання до іспиту.

1. З'ясуйте різновиди наукових досліджень та їх характерні риси. З'ясуйте основні елементи методологічного інструментарію у політологічному дослідженні.
2. З'ясуйте типи фундаментальних досліджень, вказуючи їх специфіку.
3. З'ясуйте основні етапи становлення методології політичної науки.
4. Розкрийте етапи становлення політичної науки та основних наукових шкіл світу та України.
5. Розкрийте полідисциплінарний зміст методології політичної науки та її практичну доцільність в академічних політологічних дослідженнях.
6. Проявіть методологічну поліваріантність дослідження на прикладі власного предмету дослідження.
7. Розкрийте зміст та призначення методологічного інструментарію у політологічних дослідженнях.
8. Розкрийте основні етапи наукового дослідження, логіку наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження. Етапи формулювання. Гіпотеза дослідження. Вимоги до формулювання гіпотез дослідження. Визначення мети та завдань дослідження. Поняття предмету та об'єкту дослідження. Вимоги до їх формулювання
9. Вимоги до оформлення звіту наукового дослідження. Атестація аспірантів.
10. Види наукових публікацій.
11. Наукова монографія як вид наукової публікації.



12. Вимоги до написання наукових статей.
13. Структура доповіді. Вимоги до написання тез дослідження. Структура тез.
14. Вимоги до визначення емпіричної моделі дослідження. Діагностичні виміри дослідження. Моделювання соціально-політичних процесів.
15. Створення теоретичної моделі дослідження.
16. Наукова діяльність політолога-дослідника: статусно-рольові функції та правове регулювання. Прикладний аспект наукової діяльності політолога.
17. Проведення експериментальних досліджень та обробка результатів.
18. Недержавні центри політичної аналітики в світі та в Україні.
19. Інформаційне забезпечення наукової діяльності політолога.
20. Добросовісність в науці. Корпоративна етика ДонНУ імені Василя Стуса.
21. Нові вимоги до оприлюднення результатів наукової діяльності здобувачів наукових ступенів. Нацагенство з якості вищої освіти і МОН України на шляху вдосконалення науки.
22. Форми презентації наукового дослідження. Науковий діалог, дискусія, захист. Поле аргументів.
23. Електронні ресурси і використання їх в оприлюдненні результатів наукової діяльності політолога. Мультимедійні технології та рейтинги в організації наукової діяльності політолога.
24. Функціонування спецрад в Україні з політичних наук. Організація випуску з аспірантури. Подання документів до спецради.
25. Організація захисту. Процес присвоєння наукового ступеню.

Список рекомендованих джерел:

- Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К.; Таксон, 2016. 234 с.
- Білуха М. Г. Основи наукових досліджень: підручник для студ. екон. спец. Вузів. К.: Вища школа., 1997. 271 с.
- Власов К. П. Методы исследований и организация экспериментов. Х.: Гуманит. центр, 2002. 256 с.
- Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисейко В. О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. 186 с.
- Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. К.: Слово, 2009. 239 с.
- Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: Кондор, 2006. 206 с.
- Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
- Марцин С. В., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Л.: Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.



П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посібник. К., 2003. 116 с.

Bucharest Declaration on Ethical Values and Principles of Higher Education in the Europe Region. URL : http://www.iau-aiu.net/sites/all/files/Bucharest_Dec_0.pdf.

Збірки документів і закони:

ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання»

ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила»

ДСТУ 7093:2009 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами»

ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

Закон України «Про інформацію». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Аналітичні центри України:

- Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва.

<https://dif.org.ua/>

- Центр Разумкова.

<https://razumkov.org.ua/>

- «Київський міжнародний інститут соціології» (КМІС).

<https://www.kiis.com.ua/>

- Центр аналізу та соціологічних досліджень (CISR) Міжнародного республіканського інституту (MPI)

<https://www.iri.org.ua/>

- Українська призма.

<http://prismua.org/>

Викладач

Тетяна НАГОРНЯК

Завідувач кафедри

Олена ЧАЛЬЦЕВА

Донецький національний університет імені Василя Стуса



Гарант освітньої програми  Микола ПОЛЬОВИЙ

Керівник спеціальності  Микола ПОЛЬОВИЙ

PhD Методологія наукових досліджень